

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

SO De Heldring

**Kwaliteitsonderzoek naar waardering
Goed**

Datum vaststelling: 30 mei 2022

Samenvatting

Het bestuur van SO De Heldring heeft de onderwijskwaliteit in kaart gebracht en de inspectie gevraagd een onderzoek naar Goed uit te voeren. Wij zijn het eens met het bestuur dat SO De Heldring een goede school is. De reden voor de aanvraag naar een onderzoek naar Goed bij de inspectie is, omdat SO De Heldring weer in aanmerking wil komen voor het predicaat 'excellente school'. Een waardering Goed van de inspectie is voorwaardelijk om het predicaat 'excellente school' te mogen aanvragen. Daarnaast is de ambitie van het bestuur dat alle scholen binnen Kolom de waardering 'goed' hebben. Kolom vindt het belangrijk dat de leerlingen onderwijs genieten dat boven de basiskwaliteit uitstijgt.

Wat gaat goed?

Net als tijdens het vorige inspectieonderzoek stellen we vast dat SO De Heldring beschikt over een breed aanbod dat steeds wordt afgestemd op de onderwijsbehoeften van de leerlingenpopulatie. In het team hebben zich in de afgelopen jaren een aantal wijzigingen voorgedaan, maar ook nu slagen de leraren er in goed les te geven en te zorgen voor een grote betrokkenheid van leerlingen. Het pedagogisch klimaat is ondersteunend en uitdagend. De leraren hebben hoge verwachtingen van de leerlingen en veel aandacht voor het plezier in leren.

Het schoolteam is ambitieus en werkt in gezamenlijkheid aan schoolontwikkeling en ambities. Zij willen het beste uit de kinderen en zichzelf halen. Bovendien werken ze nauw samen met ouders, andere scholen in de omgeving en met externe zorgpartners ten behoeve van het onderwijs aan hun leerlingen.

Wat kan beter?

De school werkt opbrengstgericht. We zien echter nog wel ruimte voor verbetering als het gaat om de concreetheid van de doelen die de school stelt voor de leerresultaten en de verbeteronderwerpen waar ze aan werkt. Concreet meetbare doelen maken scherpere analyses en evaluaties mogelijk.

Wat moet beter?

Wij hebben geen tekortkomingen aangetroffen en daarom is er ook geen sprake van vervolgtoezicht. De school valt onder de reguliere toezichtscyclus van de Inspectie.

Bestuur: Stichting Kolom, Stichting voor Speciaal en Regulier Onderwijs

Bestuursnummer: 77690

School:

SO De Heldring [12QB]OKE 01[SO]

Totaal aantal leerlingen: 86
(teldatum: 1 februari 2022)

Naast dit onderzoek op SO De Heldring hebben wij in deze periode een vierjaarlijks onderzoek gedaan bij het bestuur van de school, Stichting Kolom. Het onderzoeksrapport is te vinden op de website van de inspectie.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het kwaliteitsonderzoek	5
2.	Conclusie en vervolg	7
3.	Resultaten kwaliteitsonderzoek	8
4.	Reactie van het bestuur	14

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 6 april 2022 een onderzoek naar de waardering Goed uitgevoerd. SO De Heldring verzorgt speciaal onderwijs aan zeer moeilijk lerende kinderen in de leeftijd van vier tot dertien jaar.

De reden dat het bestuur van de school een onderzoek naar Goed heeft aangevraagd bij de inspectie is, omdat SO De Heldring weer in aanmerking wil komen voor het predicaat 'excellente school'. Een waardering Goed van de inspectie is voorwaardelijk om het predicaat 'excellente school' te mogen aanvragen.

Werkwijze

Wij vormen onze oordelen door de onderwijspraktijk van de school te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2021 (voortgezet) speciaal onderwijs. We hebben gebruik gemaakt van de zelfevaluatie van de school, die het bestuur heeft laten uitvoeren ter onderbouwing van de aanvraag naar Goed. Waar we de oordelen van deze zelfevaluatie hebben geverifieerd, vermelden we dit.

De tabel hieronder geeft weer welke standaarden we hebben onderzocht tijdens dit onderzoek en welke we hebben geverifieerd.

Standaard	onderzocht
OP Onderwijsproces	
OP1 Aanbod	geverifieerd
OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding	•
OP3 Pedagogisch-didactisch handelen	•
OP4 Onderwijstijd	geverifieerd
OP5 Praktijkvorming en stage	
OP6 Afsluiting	geverifieerd
VS Veiligheid en Schoolklimaat	
VS1 Veiligheid	•
VS2 Schoolklimaat	geverifieerd
OR Onderwijsresultaten	
OR1 Resultaten	•
OR2 Sociale en maatschappelijke competenties	•
SKA Sturen, Kwaliteitszorg en ambitie	
SKA1 Visie, ambities en doelen	•
SKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur	•
SKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog	geverifieerd

Onderzoeksactiviteiten

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten: we hebben lessen bezocht, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met leraren, een vertegenwoordiging van de commissie voor de begeleiding en de directie. Aan het einde van het schoolbezoek hebben wij onze bevindingen teruggekoppeld aan het bestuur en de schoolleiding.

Signalen

In de voorbereiding van ieder onderzoek kijken we altijd naar eventuele signalen die bij de inspectie zijn binnengekomen. Soms heeft dat gevolgen voor de uitvoering van het onderzoek. Er zijn geen signalen over SO De Heldring bij ons binnengekomen die opvolging vereisen.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de oordelen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en het rapport opgenomen.

2 . Conclusie en vervolg

In dit hoofdstuk geven we de oordelen en de conclusie weer van het onderzoek bij SO De Heldring.

Conclusie

De kwaliteit van het onderwijs op SO De Heldring beoordelen we als Goed. Wij hebben vier van de elf standaarden als Goed gewaardeerd en zeven als Voldoende beoordeeld.

Wij waarderen het Aanbod (OP1), Pedagogisch-didactisch handelen (OP3), Schoolklimaat (VS2) en Kwaliteitscultuur (SKA2) als Goed.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de oordelen en de resultaten van het onderzoek bij SO De Heldring.

3.1. Onderwijsproces

KWALITEITSGEBIED ONDERWIJSLEERPROCES (OP)	O	V	G
OP1 Aanbod			<i>g</i>
OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding		•	
OP3 Pedagogisch-didactisch handelen			<i>g</i>
OP4 Onderwijstijd		•	
OP6 Afsluiting		•	

We waarderen twee standaarden van het onderwijsleerproces als Goed en beoordelen de overige standaarden als Voldoende. Het Aanbod (OP1) en het Pedagogisch-didactisch handelen (OP3) waarderen we als Goed.

Het aanbod van SO De Heldring waarderen we net als in 2018 als Goed. We constateren dat het aanbod breed is, met veel aandacht voor kunst en cultuur en onderdelen van burgerschap. Plezier in leren en het ontdekken van kwaliteiten van kinderen staan hierbij centraal. Dit is de ambitie van de school en dit zien we terug. De school slaagt er goed in om de leerstof bij rekenen en taal functioneel te maken zodat het aansluit bij wat de leerlingen aankunnen en nodig hebben voor hun vervolgschool. Door groepsdoorbrekend te werken in niveaugroepen kunnen leraren het onderwijs goed afstemmen op de verschillende niveaus van de leerlingen. Hiermee wordt ook een tweede ambitie door de school waargemaakt, namelijk een toename in de betrokkenheid van leerlingen bij de leerstof. Als blijkt dat de leerlingenpopulatie dit nodig heeft, past de school het aanbod aan. Zo is bijvoorbeeld onlangs het (mondelinge) taalaanbod en het woordenschatonderwijs onder de loep genomen en aangepast.

Zicht op ontwikkeling en begeleiding beoordelen we als Voldoende. De school heeft de leerlingen in beeld en gebruikt daar leerlijnen en passende onafhankelijke toetsen voor. De school implementeert het doelgroepenmodel van de sectorraad Gespecialiseerd Onderwijs (GO) als instrument om de leerlingen beter te kunnen volgen in hun ontwikkeling en is tevens overgestapt op een ander leerlingvolgsysteem, omdat deze daar beter bij aansluit. Met deze nieuwe systematiek beoogt de school meer samenhang aan te brengen in het volgen van de ontwikkeling van de leerlingen en de daarbij passende ondersteuning. Wij vragen aandacht voor de meetbaarheid van de doelen in de ontwikkelingsperspectieven en de scherpte van de analyses daarop. In geval van mee- of tegenvallende resultaten van leerlingen kan de school ook het onderwijsproces

betrekken, zoals bijvoorbeeld de kwaliteit van de ondersteuning door de leraren.

Het pedagogisch-didactisch handelen op SO De Heldring waarden wij als Goed. De basis is op orde en ook maakt de school haar ambitie waar van grote betrokkenheid bij de lessen van leerlingen door te zorgen voor een positieve benadering van de leerlingen, aansprekende lessen en goede differentiatie. Leraren geven duidelijk uitleg en zorgen tevens voor structuur en een afwisseling in leeractiviteiten. In de visuele ondersteuning in de verschillende groepen, maar ook in de gangen en centrale hal is ten opzichte van 2018 een meer doorgaande lijn aangebracht. De lessen zijn aansprekend en wij zagen tijdens de observaties dat leerlingen betrokken zijn bij de lessen. De verwachtingen van leraren zijn hoog. Dat geldt ook voor de trainingsgroep voor leerlingen met een zeer complexe problematiek. In deze groepen zijn onderwijs en zorg goed geïntegreerd. We zien dat de leraren taalontwikkelen lesgeven en hun speerpunt, namelijk woordenschatdidactiek, in de lessen laten zien.

Wij beoordelen de standaarden Onderwijstijd en Afsluiting als Voldoende. De school voldoet aan de wettelijke verplichte onderwijstijd. Ze biedt voldoende uren onderwijs aan de leerlingen, zorgt voor extra handen en ondersteuning om zo goed mogelijk gebruik te maken van de onderwijstijd en evalueert jaarlijks of de opbouw van de onderwijstijd nog passend is. Het is opmerkelijk dat de school geen aanvragen bij de inspectie heeft ingediend om in het belang van sommige leerlingen de onderwijstijd aan te mogen passen. De school zegt hierover dat alle leerlingen die zijn ingeschreven op SO De Heldring het volledige onderwijsprogramma volgen, zelfs als ze bijvoorbeeld vanuit een thuiszitterssituatie weer voor het eerst naar school gaan.

Leerlingen op SO De Heldring doen geen eindtoets omdat zij daarvoor zijn vrijgesteld. Bij de afsluiting van de schoolperiode volgt vaak een observatie door de vervolgschool en de leerling krijgt het geëvalueerde ontwikkelingsperspectief mee. Bij tussentijdse uitstroom loopt de leerling vaak voorafgaand aan de overstap enkele dagen mee op de nieuwe onderwijsplek.

3.2. Veiligheid en schoolklimaat

KWALITEITSGEBIED VEILIGHEID EN SCHOOLKLIMAAT (VS)	O	V	G
VS1 Veiligheid		●	
VS2 Schoolklimaat			✓

We beoordelen de standaard veiligheid (VS1) als Voldoende en waarderen de standaard Schoolklimaat (VS2) als Goed.

We beoordelen de veiligheid op SO De Heldring als Voldoende. Het team doet veel om een veilige school te zijn en heeft haar afspraken over de veiligheid vastgelegd in een notitie veiligheidsbeleid. Dit gaat om aan de ene kant preventief veiligheidsbeleid zoals de schoolafspraken en de gouden weken. Aan de andere kant gaat het om curatief veiligheidsbeleid, zoals de incidentenregistratie. Ten opzichte van 2018 heeft SO De Heldring inmiddels een passend instrument gevonden om de veiligheidsbeleving van alle leerlingen te meten. De laatste meting laat geen signalen van onveiligheid zien.

Op De Heldringschool heerst een positief en prettig klimaat. Dit schoolklimaat waarderen wij als Goed. De school heeft voor dit schoolklimaat een eigen methodiek ontwikkeld en maakt daarnaast gebruik van de methode 'De vreedzame school'. De regels zijn duidelijk en hangen in alle klassen. Het schoolgebouw is mooi en met zorg ingericht. De school biedt de leerlingen structuur en uitdaging en er is oog voor ouders en leerlingen maar ook voor elkaar. Het personeel slaagt er goed in om een op leren gericht klimaat te realiseren. In de leerlijn Zelfredzaamheid in de ontwikkelingsperspectieven van de leerlingen zijn eveneens burgerschapsdoelen opgenomen. De school is hier een oefenplaats voor, maar ook daarbuiten wordt geoefend, bijvoorbeeld door middel van winkelbezoeken. Voortdurend wil het team zich hierin blijven ontwikkelen en heeft haar eigen kwaliteit op dit gebied goed in beeld.

3.3. Onderwijsresultaten

In dit hoofdstuk beschrijven de resultaten die de school bereikt met het onderwijsproces. We geven in schooljaar 2021-2022 geen oordeel over de standaard OR1 die gaat over de cognitieve resultaten. Vanwege de covid-19 pandemie en de gevolgen die dit had voor de afname van gestandaardiseerde toetsen in het funderend onderwijs, beoordelen we OR1 niet. Over OR2, sociale en maatschappelijke competenties, geven we wel een oordeel.

KWALITEITSGBIED ONDERWIJSRESULTATEN (OR)	O	V	G
OR1 Resultaten	Niet te beoordelen		
OR2 Sociale en maatschappelijke competenties		●	

De Sociale en maatschappelijke competenties beoordelen wij als Voldoende.

Voor de ontwikkeling van de sociale en maatschappelijke competenties hanteert de school een schoolstandaard. Burgerschap is opgenomen in de leerlijnen Zelfredzaamheid en Sociaal emotionele vorming. De doelen zijn opgenomen in het ontwikkelingsperspectief van de leerlingen en daarin houden leraren bij in hoeverre de leerlingen de doelen halen. Nog steeds geldt dat uit de huidige gegevens niet goed valt op te maken of de school tevreden is met haar resultaten en op welke onderdelen eventueel verbetering nodig is.

De school oriënteert zich op een onafhankelijk meetinstrument waarmee de burgerschapscompetenties van de leerlingen worden gemeten. Meer dan 75% van de leerlingen van de school stroomt uit naar VSO De Heldring. In het clusteroverleg wordt met het vso besproken in hoeverre de burgerschapsdoelen in de ontwikkelingsperspectieven moeten worden bijgesteld.

3.4. Sturen, kwaliteitszorg en ambitie

KWALITEITSGEBIED STUREN, KWALITEITSZORG EN AMBITIE (SKA)	O	V	G
SKA1 Visie, ambities en doelen		●	
SKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur			✓
SKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog		●	

We beoordelen de standaarden Visie, ambities en doelen (SKA1) en Evaluatie, verantwoording en dialoog (SKA3) als Voldoende en waarderen Uitvoering en Kwaliteitscultuur (SKA2) als Goed.

De standaard Visie, ambitie en doelen is Voldoende. De kwaliteitszorg is cyclisch en gebaseerd op het kwaliteitsbeleid en de kwaliteitskalender van Stichting Kolom. De audits van Stichting Kolom, de zelfevaluatie sociale kwaliteit en de tevredenheidsonderzoeken dragen bij aan het beeld dat de school heeft van haar eigen kwaliteit. De school werkt vanuit een schoolplan met een vertaling naar het jaarplan. Het jaarplan is samen met het team opgesteld en gedeeld met de medezeggenschap, de clusters en het bestuur. De monitoring hierop vindt cyclisch plaats middels vastgestelde evaluatiemomenten en een jaarverslag.

De kwaliteitscultuur op SO De Heldring waarderen wij als Goed. Dit is een sterk punt; de school heeft een duidelijke visie op onderwijs die leidend is voor alles wat er in de school gebeurt. De directie zet een duidelijke koers uit, maar geeft het personeel tevens autonomie om met elkaar nieuwe zaken te ontwikkelen. Leraren nemen deze ruimte ook en werken met elkaar in 'krachtvergaderingen' en ontwikkelgroepen aan de schoolontwikkeling. Ook ontwikkelen zij samen kwaliteitskaarten die fungeren als borgingsdocumenten. Nieuwe, maar indien nodig ook zittende leraren krijgen een coachingstraject aangeboden. Leraren verbeteren samen hun lessen door bij elkaar te observeren, elkaar leervragen te stellen en elkaar feedback te geven. Passend bij de ambitie bekwamen zij zich verder in taalstimulerend lesgeven en woordenschatdidactiek. Al het personeel, ongeacht functie en leeftijd, wordt gestimuleerd om zich verder te ontwikkelen. Voor het integraal personeelsbeleid heeft SO De Heldring tevens het excellentieprofiel aangevraagd.

We beoordelen de standaard Evaluatie, verantwoording en dialoog als Voldoende. Evaluaties kunnen aan kracht winnen als de school meetbare doelen bepaalt en daarbij vaststelt wanneer zij tevreden is. De tekst uit het inspectierapport van 2018 over verantwoording en dialoog geldt onverkort. De website is informatief en de school zoekt

steeds naar mogelijkheden om de ouders bij de school te betrekken en hen over het onderwijs te informeren. We vinden de informatie die de school over haar resultaten geeft echter beperkt. De school kan zich in de schoolgids uitgebreider verantwoorden over de resultaten die zij met haar leerlingen en met haar verbeteractiviteiten bereikt heeft en aangeven of zij hier tevreden over is.

4. Reactie van het bestuur

Hieronder geeft het bestuur aan op welke wijze het de bevindingen uit het onderzoek betreft bij de verdere ontwikkeling van de onderwijskwaliteit:

Het bestuur van Stichting Kolom heeft kennis genomen van het rapport van het onderzoek naar de waardering 'goed' door de Inspectie van het Onderwijs uitgevoerd op 6 april 2022.

Het bestuur is verheugd dat de inspectie het met ons eens is dat het onderwijs op de SO De Heldring van goede kwaliteit is en deze waardering ook verdient. De wisselwerking van schoolbeleid, -visie en uitvoering met de kwaliteitscyclus van Kolom draagt bij aan dit succes en is reden om tevreden te zijn.

Daarnaast zijn we blij met de aandachtspunten die de inspectie aanreikt om nog kritischer te zijn op het stellen van doelen en deze meetbaar te maken. Deze aanbevelingen sluiten goed aan bij de stappen die we binnen de hele stichting aan het zetten zijn om onze kwaliteitscyclus nog verder te ontwikkelen.

Daarmee zijn de resultaten van dit onderzoek niet alleen ondersteunend voor SO De Heldring, maar ook voor de dertien andere scholen van Kolom. Leren van en met elkaar is een duidelijke meerwaarde. Dit is ook weer een moment om trots te zijn en met elkaar te bezien wat SODE Heldring te brengen heeft naar andere scholen.

Tot slot spreekt het bestuur zijn waardering uit voor de schoolleiding en alle medewerkers van SO De Heldring voor dit resultaat dat het gevolg is van toewijding en liefde voor het vak en onze leerlingen.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

